

ศาลปกครองเชียงใหม่

กฎหมายปกครอง คำสั่งทางปกครอง และกระบวนการสอบสวนทางวินัย

โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากร เรื่อง กฎหมายปกครองในการบริหารงาน

วันที่ ๔ ส.ค. ๖๘ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ ห้องประชุมกาสะลอง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่

ประเทศไทย (หลักนิติธรรม)

ฝ่ายนิติบัญญัติ

สภาผู้แทนราษฎร

วุฒิสภา

ฝ่ายบริหาร

คณะรัฐมนตรี

ราชการส่วนกลาง

ราชการส่วนภูมิภาค

ราชการส่วนท้องถิ่น

รัฐวิสาหกิจ

องค์การมหาชน

องค์กรอิสระ

กกต.

ปปช.

คตง.

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนฯ

ฝ่ายตุลาการ

ศาลยุติธรรม

ศาลปกครอง

ศาลทหาร

ศาลรัฐธรรมนูญ

การกระทำทางปกครอง

การกระทำที่มุ่งผลในทางกฎหมาย
(นิติกรรมทางปกครอง)

การกระทำในทางข้อเท็จจริง
(ปฏิบัติการทางปกครอง)

การกระทำฝ่ายเดียว

- กฎ
- คำสั่ง*

การกระทำสองฝ่าย

- สัญญาทางปกครอง

- การรื้อถอนอาคาร
- ประกาศแจ้งเตือนภัย

ความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง

ไม่มีกฎหมาย ไม่มีอำนาจ

การกระทำต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย

แหล่งที่มา
ของอำนาจ

ข้อจำกัดหรือ
ข้อเรียกร้องการใช้อำนาจ

การควบคุมฝ่ายปกครอง

ควบคุมภายใน

ควบคุมภายนอก

เจ้าหน้าที่ /
ผู้บังคับบัญชา

ผู้กำกับดูแล

ประชาชน

การเมือง

ศาล

กกต.

ป.ป.ช.

คตง.

ผู้ตรวจการ
แผ่นดิน

คณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนฯ

เหตุผลในการประกาศใช้ พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕

- เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง
ตามกฎหมาย
- เพื่อรักษาประโยชน์สาธารณะและอำนวยความสะดวก
เป็นธรรมแก่ประชาชน
- เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ในวงราชการ

พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕

- ความเป็นกฎหมายกลาง : วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่มีกฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓ วรรคหนึ่ง)

ความหมายของคำสั่งทางปกครอง

- ความหมายโดยแท้ ตามมาตรา ๕ (๑)
- ความหมายโดยผลของกฎหมาย ตามมาตรา ๕ (๒) (กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒)

องค์ประกอบคำสั่งทางปกครอง

- กระทำโดยเจ้าหน้าที่
- เป็นการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมายฝ่ายเดียว
- สร้างนิติสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
- (ก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สวน หรือระงับสิทธิ)
- มีผลเฉพาะกรณี (เจาะจงผู้รับคำสั่ง)
- มีผลโดยตรงออกสู่ภายนอกฝ่ายปกครอง (การแจ้ง)

วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

๑. การเข้าสู่
กระบวนการพิจารณา
ทางปกครอง

คู่กรณี
มีคำขอ

เจ้าหน้าที่
ริเริ่มเอง

๒. การดำเนินการ
พิจารณาทางปกครอง

หลักการ
พิจารณาโดย
เปิดเผย

หลักการเคารพ
ข้อเรียกร้อง
ตามกฎหมาย*

๓. การออกคำสั่ง
ทางปกครอง

แบบและผลของ
คำสั่งทาง
ปกครอง

การแจ้งคำสั่งทาง
ปกครอง

๔. การทบทวนคำสั่ง
ทางปกครอง

อุทธรณ์

เพิกถอน โดย
จนท./ผบช.

การขอให้
พิจารณาใหม่

๕. การบังคับ
ทางปกครอง

สั่งให้ชำระ
เงิน

สั่งให้กระทำหรือ
ละเว้นกระทำ

เหตุแห่งความไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ของการกระทำทางปกครอง (คำสั่ง)

- กระทำโดยไม่มีอำนาจ
- ไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญ
- การใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบ

➤ กระทำโดยไม่มีอำนาจ

ข้อเรียกร้องตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

- ❖ การพิจารณาโดยเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ ตามมาตรา ๑๒
(เชิงพื้นที่/ เวลา/ เนื้อหา)

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๖๔/๒๕๖๒

การทุจริตในการสอบเป็นกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง อันทำให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจลงโทษในกรณีดังกล่าว คือ อธิการบดีมหาวิทยาลัยโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ปรึกษาของสภามหาวิทยาลัย ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ (มหาวิทยาลัย) ได้มีมติให้ผลการเรียนของผู้ฟ้องคดีเป็น F (สอบตก) และสำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะบริหารธุรกิจ ได้ส่งผลการสอบแก่ผลการเรียนกระบวนวิชา MB ๗๑๑ ไปยังรองอธิการบดีฝ่ายวิทยบริการ เพื่อประกาศให้นักศึกษาทราบ โดยไม่ได้เสนอให้อธิการบดีมหาวิทยาลัยและคณะกรรมการที่ปรึกษาของสภามหาวิทยาลัยพิจารณาตามข้อ ๙ วรรคสอง ของข้อบ่งมหาวิทยาลัยรามคำแหง ว่าด้วยวินัยนักศึกษา จึงเป็นการออกคำสั่งโดยเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๐/๒๕๖๖

ประกาศ ก.จ.จ. นครพนม เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการสอบสวนฯ
ข้อ ๒๗ กำหนดว่า ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดผู้ใดถูกกล่าวหาว่า
กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง แม้ว่าภายหลังผู้นั้นจะออกจากราชการไปแล้ว
เว้นแต่ออกจากราชการเพราะตาย นายก อบจ.มีอำนาจสืบสวนหรือ
พิจารณาและดำเนินการทางวินัยต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจาก
ราชการ... เมื่อผู้ฟ้องคดีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง
และออกจากราชการไปแล้ว นายก อบจ.นครพนมจึงไม่มีอำนาจแต่งตั้ง
คณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างไม่ร้ายแรงแก่ผู้ฟ้องคดีอีก

➤ กระทำโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือ
วิธีการอันเป็นสาระสำคัญ

ข้อเรียกร้องตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

❖ ความเป็นกลางของเจ้าหน้าที่
ตามมาตรา ๑๓ - ๑๖

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ.๑๗๙/๒๕๖๗

บุคคลที่เป็นผู้บังคับบัญชาและสั่งลงโทษผู้ฟ้องคดีขณะดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีมหาวิทยาลัย ร ได้แก่ อธิการบดีมหาวิทยาลัย ร คนปัจจุบัน แต่เมื่อมูลความผิดที่ผู้ฟ้องคดีได้กระทำลงไปนั้น ได้กระทำร่วมกับนาย ค ซึ่งดำรงตำแหน่งอธิการบดีฯ คนปัจจุบัน นาย ค จึงไม่อาจสั่งลงโทษผู้ฟ้องคดีได้ เนื่องจากมีส่วนได้เสีย ซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาสั่งลงโทษทางวินัยแก่ผู้ฟ้องคดีไม่เป็นกลางตามมาตรา ๑๖ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ.๑๐๔/๒๕๖๖

เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (อธิการบดี) เคยมีคำสั่งลงโทษไล่อผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ กลับเข้าร่วมประชุมและวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ในฐานะกรรมการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (สภามหาวิทยาลัย) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีความโน้มเอียงที่จะมีความเห็นไปในแนวทางเดียวกันกับที่เคยมีคำสั่งลงโทษผู้ฟ้องคดี อันถือได้ว่าเป็นเหตุที่มีสภาพร้ายแรงที่อาจทำให้การพิจารณาอุทธรณ์ไม่เป็นกลาง ซึ่งขัดกับมาตรา ๑๖ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๘๓/๒๕๖๑

การสืบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง กรณีที่ผู้ฟ้องคดีถูกร้องเรียนกล่าวหาว่าบกพร่องต่อหน้าที่เป็นการ ดำเนินการคนละขั้นตอนกับการพิจารณาและมีมติถอดถอน ผู้ฟ้องคดีจากตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ ร และไม่อาจ ถือว่า ผศ.สี และ ศ.สิริ มีเหตุอันมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การ พิจารณาถอดถอนผู้ฟ้องคดีไม่เป็นกลาง ตามมาตรา ๑๖ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๙๔๑/๒๕๖๓

คำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนนิสิต ของคณบดี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มิใช่การดำเนินการที่มีผลโดยตรงต่อการออกคำสั่งลงโทษทางวินัยอันจะเป็นการพิจารณาทางปกครอง ผู้ฟ้องคดีจึง ไม่อาจคัดค้านความเป็นกลางของคณะกรรมการสอบสวนนิสิต ตามคำสั่งดังกล่าวได้

ข้อเรียกร้องตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

❖ สิทธิในการมีที่ปรึกษา/ทนายความ ตามมาตรา ๒๓

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๖๐๒/๒๕๖๐

คดีนี้คณะกรรมการสอบสวนแจ้งผู้ฟ้องคดีให้มาให้อภัยคำหรือชี้แจงในวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๕ แต่ผู้ฟ้องคดีขอเลื่อนเป็นวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยอ้างว่าเพื่อที่จะหาทนายความเข้าร่วมรับฟังการสอบสวนและขอเลื่อนเป็นครั้งที่สอง แสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีมีเจตนาประวิงให้การสอบสวนชักช้าเรื่อยไปโดยไม่มีพยานหลักฐานใดที่จะนำมาแก้ข้อกล่าวหาได้ ดังนั้น การที่คณะกรรมการสอบสวนพิจารณาแล้วมีมติว่า ได้ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีโต้แย้งและนำพยานหลักฐานมาแก้ข้อกล่าวหาในเวลาอันควรแล้ว จึงสรุปผลการสอบสวนเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงเป็นการกระทำที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อ ๑๖ วรรคสอง ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่นฯ พ.ศ. ๒๕๕๔

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๙๔๑/๒๕๖๓

การที่คณะกรรมการสอบสวนวินัยนิตินิเทศไม่อนุญาตให้บิดาและญาติของผู้ฟ้องคดี (นิเทศ) ซึ่งเป็นที่ปรึกษาเข้าร่วมในกระบวนการพิจารณาทางปกครอง มิได้เป็นเงื่อนไขอันเป็นสาระสำคัญของความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครอง แต่เป็นเพียงวิธีการในกระบวนการพิจารณาทางปกครองให้เกิดความโปร่งใสมากขึ้นเท่านั้น ประกอบกับผู้ฟ้องคดีก็ มิได้หลงประเด็น ในการต่อสู้แก้ข้อกล่าวหา จึงไม่ได้มีผลกระทบต่อความสมบูรณ์ของคำสั่งพักการศึกษา ๑ ภาคการศึกษา แต่อย่างใด

ข้อเรียกร้องตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

❖ การแจ้งสิทธิและหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาทางปกครอง ตามมาตรา ๒๗

ความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติฯ เรื่องเสร็จที่ ๗๖/๒๕๕๐

มาตรา ๒๗ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นบทบัญญัติที่ให้ดุลพินิจเจ้าหน้าที่ที่จะแจ้งสิทธิและหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาทางปกครองให้คู่กรณีทราบตามความจำเป็นขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงเป็นรายกรณีไป มิได้เป็นเงื่อนไขของความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครอง

ข้อเรียกร้องตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

- ❖ การพิจารณาทางปกครองอย่างสมบูรณ์
ตามมาตรา ๒๘ – ๒๙ (ระบบไต่สวน)

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๘๓๑/๒๕๕๙

มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ วางหลักไว้ว่า ในการพิจารณาทางปกครอง เจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นโดยไม่จำเป็นต้องผูกพันกับข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่คู่กรณีกล่าวอ้างหรือนำมาแสดง ในขณะที่ฝ่ายคู่กรณีมีหน้าที่ให้ความร่วมมือในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงโดยแจ้งพยานหลักฐานที่ตนทราบแก่เจ้าหน้าที่ด้วย

ข้อเรียกร้องตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

- ❖ การให้คู่กรณีมีโอกาสรับทราบข้อเท็จจริงและมีโอกาสโต้แย้ง
แสดงพยานหลักฐาน ตามมาตรา ๓๐

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๙/๒๕๖๑

การสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ประกอบด้วย พยานบุคคลรวม ๗ คน พยานเอกสาร ๑๑ รายการ และพยานวัตถุรวม ๒ รายการ โดยไม่ได้สรุปว่าพยานดังกล่าว เกี่ยวข้องหรือสนับสนุนข้อกล่าวหาอย่างไร โดยเฉพาะพยานบุคคล ทั้ง ๗ คน ให้ถ้อยคำสนับสนุนข้อกล่าวหาอย่างไร จึงเห็นได้ว่า บันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหาฯ (สว.๓) ทำให้ผู้ฟ้องคดี ไม่มีโอกาสรับทราบพยานหลักฐานอย่างเพียงพอที่จะใช้สิทธิโต้แย้ง แสดงพยานหลักฐานอย่างเพียงพอ ทำให้กระบวนการสอบสวนทาง วินัยผู้ฟ้องคดีไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๔/๒๕๔๙

มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มิได้กำหนดว่า จะต้องเรียกคู่กรณีมาให้ถ้อยคำต่อหน้าเจ้าหน้าที่ผู้ที่จะออกคำสั่งทางปกครอง ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้เปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตน โดยการทำหนังสือชี้แจงถือว่าปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่งแล้ว

ข้อเรียกร้องตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ(ต่อ)

- ❖ สิทธิในการขอเอกสารพยานหลักฐาน ตามมาตรา ๓๑
(ข้อยกเว้นตามมาตรา ๓๒)

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๑๘/๒๕๔๘

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงมิได้ให้ผู้ฟ้องคดีได้รับสิทธิในการตรวจดูเอกสารที่จำเป็นต้องรู้อันได้แก่บันทึกปากคำพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อการโต้แย้งหรือชี้แจงหรือป้องกันสิทธิของตนได้ จึงเป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยมาตรา ๒๗ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (ปลัด กทม.) มีคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ผู้ฟ้องคดี จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ข้อเรียกร้องตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ(ต่อ)

❖ การจัดให้มีเหตุผลในคำสั่งทางปกครอง
ตามมาตรา ๓๗

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๔๗/๒๕๕๘

คำสั่งไม่อนุมัติให้ผู้ฟ้องคดีใช้งบประมาณอาจารย์ประจำปี ๒๕๔๙ เป็นคำสั่งทางปกครอง ที่ต้องระบุเหตุผลไว้ในคำสั่ง การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (คนบดี) พิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีแล้ว มีคำสั่งยืนตามคำสั่งเดิม โดยเห็นว่าเนื่องจากหนังสือของผู้ฟ้องคดี ยังไม่ได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าภาควิชาการเงิน นั้น ยังไม่อาจถือได้ว่าเป็นการให้เหตุผลประกอบคำสั่งทางปกครองที่ได้กระทำขึ้นในภายหลังตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง (๒) แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๖/๒๕๔๗

ผู้ถูกฟ้องคดี (นายกเทศมนตรี) มีคำสั่งห้ามใช้และให้ผู้ฟ้องคดีรื้อถอนอาคารพิพาทโดยให้เหตุผลตามถ้อยคำในมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ แห่ง พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยไม่มีข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญว่าอาคารพิพาทมีลักษณะเช่นไร จึงไม่สามารถเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้ อันเป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๖๓๕/๒๕๖๖

การที่ผู้ถูกฟ้องคดี (นายกเทศมนตรี) มีคำสั่งห้ามมิให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารพิพาทตาม มาตรา ๔๐ (๒) แห่ง พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยระบุ เหตุผลว่าอาคารพิพาทก่อสร้างโดยไม่ได้รับอนุญาต อาจเป็น ภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิตร่างกาย หรือทรัพย์สิน และปลูกสร้าง อาคารในที่สาธารณะประโยชน์ ถือว่าได้จัดให้มีเหตุผลไว้โดยชอบ ด้วยมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทาง ปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว

➤ การใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบ

อำนาจตามกฎหมาย

อำนาจผูกพัน (หน้าที่)

อำนาจดุลพินิจ*

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๑๐๑/๒๕๕๘

มาตรา ๘๗ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ระยะเวลาสอบสวนวินัยที่ยาวนานจนเกินสมควร (๒๔๐ + ๑๒๐ วัน) หากการสอบสวนไม่แล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลา กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจผูกพันผู้บังคับบัญชาที่ต้องมีคำสั่งให้ข้าราชการตำรวจผู้ถูกกล่าวหา กลับคืนสู่ฐานะเดิมก่อนและให้ถือว่าไม่เป็นผู้ที่อยู่ระหว่างการสอบสวนจนกว่าการพิจารณาสั่งการให้เรื่องนั้นจะแล้วเสร็จและมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๔๖๘/๒๕๕๙

ประกาศ ก.อบต.จังหวัดพิษณุโลก เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับพนักงานจ้าง พ.ศ.๒๕๔๗ ข้อ ๔๐ และข้อ ๔๔ กำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานจ้าง ปีละ ๒ ครั้ง และในกรณีที่จะมีการต่อสัญญาจ้าง ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีผลการประเมินผลการปฏิบัติงานเฉลี่ยย้อนหลัง ๒ ปี ไม่ต่ำกว่าระดับดี ดังนั้น กรณีที่สัญญาจ้างสิ้นสุดแล้วจะมีการต่อสัญญาจ้างหรือไม่ ย่อมเป็นอำนาจดุลพินิจของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มิใช่อำนาจผูกพัน

หลักความได้สัดส่วน (พอสมควรแก่เหตุ)

ความเหมาะสม (เจตนารมณ์กฎหมาย)

จำเป็น (กระทบสิทธิน้อย)

เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่า
ความเสียหายที่บุคคล (เอกชน) ได้รับ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๑๗/๒๕๖๑

การออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่กำหนดให้อวนทาบตลิ่งทุกขนาดเป็นเครื่องมือทำการประมงที่ต้องห้ามเป็นไปตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.การประมง พ.ศ.๒๕๔๐ เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ มาตรการดังกล่าวยังสามารถบรรลุผลในการอนุรักษ์พันธุ์น้ำอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะข้อเท็จจริงที่รับฟังได้ว่าอวนทาบตลิ่งเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสูงสามารถจับสัตว์น้ำได้คราวละจำนวนมากตั้งแต่ขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่ การที่ผู้ถูกฟ้องคดี (รมว.เกษตรฯ) ออกประกาศดังกล่าวจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๕๐๓/๒๕๕๙

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (ข้าราชการ อบจ.) มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลสำหรับบุตรชอบด้วยกฎหมายของตนได้เพียงคนที่หนึ่งถึงคนที่สาม โดยการนับลำดับบุตรคนที่หนึ่งถึงที่สามให้นับเรียงตามลำดับการเกิดก่อนหลัง ทั้งนี้ ไม่ว่าบุตรเกิดจากการสมรสครั้งใดหรืออยู่ในอำนาจปกครองของตนหรือไม่ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยนายก อบจ. มีคำสั่งปฏิเสธไม่จ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลให้แก่เด็กชาย ส จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด

การจัดทำบริการสาธารณะ

การบริหารงานบุคคล*

ปรัชญาการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ

หลัก
คุณธรรม

หลัก
สมรรถนะ
และผลงาน

หลักการ
กระจายอำนาจ
และความ
รับผิดชอบ

หลักคุณภาพ
ชีวิต
ในการทำงาน

การบริหารทรัพยากรบุคคล (human resource management)

ระบบคุณธรรม
(Merit System)

ระบบอุปถัมภ์

- ข้าเก่าเต่าเลี้ยง
- มีวันนี้เพราะพี่ให้
- ดีศรีบนาย ได้ศรีบม เหมาะสมศรีบท่าน

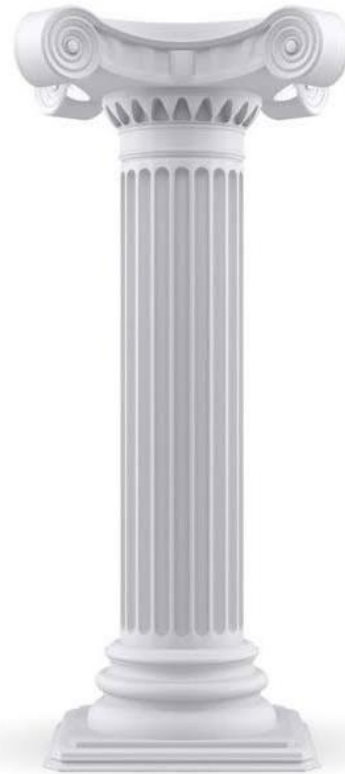
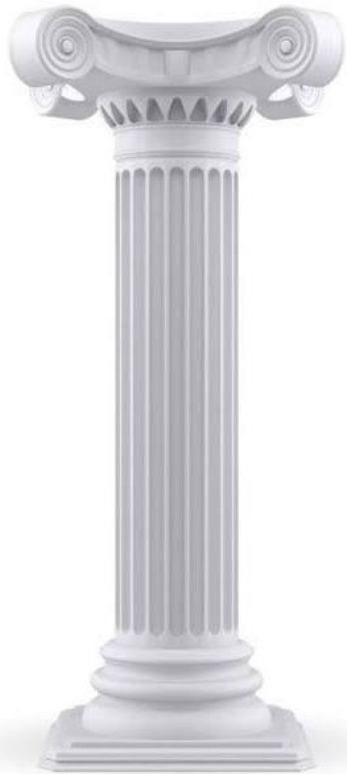
ระบบคุณธรรม Merit System

ความเสมอภาค

ความสามารถ

ความมั่นคง
ในอาชีพ*

ความเป็นกลาง
ทางการเมือง

กระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ

วินัยและการรักษาวินัย

ข้อปฏิบัติ

ข้อห้าม

กระบวนการดำเนินการทางวินัย

ก่อนการสอบสวน

ระหว่างการสอบสวน

ภายหลังการสอบสวน

กระบวนการก่อนการสอบสวน

- กรณีมีการกล่าวหา แต่ยังไม่มีพยานหลักฐานในเบื้องต้น
(ให้ ผบช.ตรวจสอบหรือสืบสวนเบื้องต้น)
- กรณีมีการกล่าวหา และมีพยานหลักฐานในเบื้องต้น
(ให้ ผบช.ดำเนินการทางวินัย)

กระบวนการระหว่างสอบสวน

๑. กรณีวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (สอบสวนตามความเห็นสมควร)
๒. กรณีวินัยอย่างร้ายแรง (แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย)

- แจ้งคำสั่ง (สว.๑)
- การคัดค้านกรรมการสอบสวน
- การประชุมคณะกรรมการสอบสวน (อย่างน้อย ๓ ครั้ง)
- การแจ้ง สว.๒ และ สว.๓
- การแสวงหาข้อเท็จจริง (สว.๔ และ สว.๕)
- ประชุมลงมติ และรายงานผลการสอบสวน (สว.๖)

หมายเหตุ ระยะเวลาสอบสวน $๑๒๐ + ๓๐ + ๓๐ = ๑๘๐$ วัน

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๑๐/๒๕๕๒

ระยะเวลาการดำเนินการของคณะกรรมการสอบสวน
ตามประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดขอนแก่น
เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวน การลงโทษทางวินัยฯ
เป็นเพียงระยะเวลาเร่งรัดเพื่อมิให้คณะกรรมการสอบสวน
ดำเนินการล่าช้าจนทำให้ผู้ถูกสอบสวนเดือดร้อนเสียหายหรือสิทธิ
ของบุคคลดังกล่าวถูกกระทบกระเทือนเกินควรแก่กรณีเท่านั้น

กระบวนการภายหลังการสอบสวน

๑. ผบช.ผู้มีอำนาจ

- ตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนการสอบสวน
- สั่งการภายในเวลา (สอบสวนใหม่ให้ถูกต้อง/สอบสวนเพิ่มเติม/ ยุติเรื่องหรือสั่งลงโทษ)

๒. องค์การบริหารงานบุคคล (ก. หรือ อนุวินัย/อนุอุทธรณ์)

- ให้ยุติเรื่อง/สอบสวนเพิ่มเติม
- มีมติให้ลงโทษวินัยอย่างร้ายแรง (ปลดออก/ไล่ออก)
- พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

กรณีศึกษาจากคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุด

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๓๖๒/๒๕๖๗

ข้อสังเกต ๑. คุณสมบัติผู้สมัครคนบดี (เคยถูกลงโทษ
ทางวินัย)

๒. ผลของการล้างมลทิน

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๔๒/๒๕๖๓

- ข้อสังเกต
๑. ความสมบูรณ์ของสัญญา (ผู้รับทุน
ขาดคุณสมบัติ)
 ๒. ละทิ้งหน้าที่ราชการเกินกว่า ๑๕ วัน
 ๓. เบี้ยปรับสูงเกินส่วน

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๔๔/๒๕๖๓

- ข้อสังเกต
๑. หลักการรับฟังคู่กรณีทุกฝ่าย
(ผู้ถูกกล่าวหาหาเพิกเฉย)
 ๒. การพิจารณาอุทธรณ์พ้นกำหนดเวลา

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ.๑๗๑/๒๕๖๖

ข้อสังเกต หลักการไม่ถูกลงโทษซ้ำในความผิดครั้งเดียวกัน
(การเปลี่ยนแปลงโทษทางวินัย)

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๘๑๕/๒๕๕๗

- ข้อสังเกต
๑. การรับฟังพยานหลักฐาน (ผลคดีอาญา)
 ๒. หลักความเสมอภาค (การเลือกปฏิบัติระหว่างผู้ถูกกล่าวหาด้วยกัน)

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๓๐๒/๒๕๖๗

- ข้อสังเกต
๑. สิทธิทางเลือก (อุทธรณ์หรือฟ้องคดี)
 ๒. ระยะเวลาฟ้องคดี

ข้อซักถาม (ถ้ามี)

